

Sygn. akt III U 438/18

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

<b>Przewodniczący:</b>	<b>SSO Danuta Poniatowska</b>
<b>Protokolant:</b>	<b>stażysta Sylwia Zarzecka Balcer</b>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 października 2018r. w Suwałkach

sprawy **J. W. (1)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o odsetki

w związku z odwołaniem J. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 11 stycznia 2018 r. znak (...)

1. **zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje J. W. (1) prawo do wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia rentowego za okres od 1 grudnia 2014 roku do 30 listopada 2015 roku poczynając od 25 marca 2017 roku do dnia wypłaty;**
2. **oddala odwołanie w pozostałym zakresie;**
3. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz J. W. (1) 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych w tym 420 (czterysta dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.**

Sygn. akt III U 438/18

## UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 11 stycznia 2018 r., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz.1383 ze zm.) odmówił J. W. (1) prawa do wypłaty odsetek od wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 1 grudnia 2014 r. do 8 czerwca 2016 r., ponieważ zdaniem ZUS nie nastąpiło opóźnienie w wypłacie świadczenia z winy organu rentowego. Żądana informacja z (...) w S., która wpłynęła 20 listopada 2017 r. była ostatnią niezbędną okolicznością do wydania decyzji w sprawie.

W odwołaniu od tej decyzji J. W. (1) wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie świadczenia rentowego w związku z decyzją z 8 grudnia 2017 r., przyznającą prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu przedstawił argumentację sprowadzającą się do stwierdzenia, że już w dacie wydania decyzji odmawiającej wnioskodawcy przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, organ rentowy posiadał wystarczające informacje dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy, umożliwiające przyznanie odwołującemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z 13 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach oddalił odwołanie J. W. (1). Orzeczenie to zostało zaskarżone przez wnioskodawcę i po rozpoznaniu apelacji, Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z 18 lipca 2018 r. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Suwałkach do ponownego rozpoznania. Po ponownym rozpoznaniu sprawy:

### **Sąd Okręgowy ustalił, co następuje :**

Wyrokiem z 29 grudnia 2016 r. w sprawie sygn. akt II U 114/15 Sąd Okręgowy w Suwałkach zmienił decyzję ZUS z 14 stycznia 2015 r., odmawiającą przyznania odwołującemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy i przyznał skarżącemu prawo do tego świadczenia na okres od 1 grudnia 2014 r. do 30 listopada 2015 r.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł jedynie wnioskodawca J. W. (2). Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z 26 września 2017 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy i przyznał skarżącemu na okres do 8 czerwca 2016 r.

Prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach w sprawie III U 114/15 wpłynął do organu rentowego 24 października 2017 r. W okresie, za który przyznane zostało prawo do renty, skarżący pobierał zasiłek dla bezrobotnych, w związku z tym organ rentowy wystąpił do (...)w S. o ustalenie wymaganej do potrącenia z przyznanej renty kwoty zasiłku. Stosowna informacja z tej jednostki wpłynęła 20 listopada 2017 r. Tę datę organ rentowy traktuje jako pozyskanie informacji o ostatniej niezbędnej do wydania decyzji w sprawie okoliczności. Termin płatności świadczenia ustalono na 25. dnia każdego kolejnego miesiąca.

W wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach w sprawie III U 114/15, decyzją organu rentowego z 8 grudnia 2017 r. przyznano wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 grudnia 2014 r. do 8 czerwca 2016 r., a 15. dnia tego samego miesiąca nastąpiła wypłata na rachunek bankowy wnioskodawcy należnego wyrównania.

Następnie J. W. (1) 5 stycznia 2018 r. wezwał organ rentowy do zapłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia rentowego, wyliczając ich wysokość na 7.338,35 złotych. Skarżoną decyzją z 11.01.2018 r. ZUS odmówił wnioskodawcy prawa do wypłaty odsetek do decyzji z 8.12.2017 r. przyznającej prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, że ustawowy termin wypłaty wyrównania został zachowany.

Oceniając zasadność żądania wypłaty odsetek w niniejszej sprawie, należało odwołać się do przebiegu postępowania w sprawie tut. Sądu III U 114/15, w trakcie którego przeprowadzono szereg dowodów z opinii biegłych lekarzy.

Pierwszą opinię sporządzili biegli lekarze sądowi z zakresu psychiatrii – J. M., neurologii – dr n. med. R. Z., medycyny pracy – D. M., chorób wewnętrznych – dr n. med. Z. H., kardiologii – J. H. i pulmonologii – L. C.. Po badaniu odwołującego i przeanalizowaniu dokumentacji medycznej zgromadzonej w sprawie, rozpoznali u odwołującego nadciśnienie tętnicze, astmę oskrzelową łagodną, przewlekły zespół bólowy odcinka C i L/S kręgosłupa, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa z wielopoziomową dyskopatią, zwyrodnienie biodra prawego, stan po amputacji na poziomie podudzia prawego, kontaktowe alergiczne zapalenie skóry, chorobę wrzodową dwunastnicy w wywiadzie, przepuklinę pachwinową prawostronną, stan po dwukrotnej operacji przepukliny pachwinowej prawostronnej oraz

organiczne zaburzenia depresyjne. W związku ze stopniem nasilenia tych schorzeń, zaopiniowali, iż powodują one częściową niezdolność do pracy zarobkowej odwołującego od grudnia 2014 r. na rok.

W uzasadnieniu opinii biegli wskazali, iż odwołujący porusza przy pomocy laski. Wskazali, iż z zaświadczenia ortopedy z 26.01.2015 r. wynika, że ze względu na zaawansowane zmiany w obrębie kręgosłupa i stawów biodrowych wymaga on stałego leczenia i rehabilitacji. Stwierdzone choroby ograniczają zdolność do pracy na wysokości, do pracy wymagającej dłuższego stania, chodzenia, dźwigania ciężarów, zgodnie z posiadanym wykształceniem i kwalifikacjami. Stwierdzone zmiany skórne w obrębie skóry kikutu kończyny dolnej prawej wymagają pogłębienia diagnostyki i leczenia w poradni dermatologicznej. Rozpoznana astma oskrzelowa ma charakter łagodny, kontrolowany farmakologicznie. W badaniu spirometrycznym nie stwierdza się zaburzenia wentylacji, która skutkowałaby niewydolnością układu oddechowego. Odwołujący jest w pełni wydolny oddechem. Natomiast wymaga unikania narażenia na czynniki uczulające i drażniące drogi oddechowe oraz systematycznego leczenia farmakologicznego. Nie stwierdzili jednak pod tym względem niezdolności do pracy zgodnie z wykształceniem i kwalifikacjami.

Do opinii tej organ rentowy złożył zastrzeżenia, wskazując, że jest wewnętrznie sprzeczna, gdyż raz uznaje badanego za niezdolnego do pracy, a innym razem tego nie stwierdza. Biegli, stwierdzając niezdolność do pracy odwołującego, nie uwzględnili też ostatnio wykonywanej pracy umysłowej na kierowniczych stanowiskach, do której odwołujący ma kwalifikacje. Błędnie uznali, że jest częściowo niezdolny do pracy, gdyż stwierdzone schorzenia ograniczają jego zdolność do pracy na wysokości, pracy wymagającej dłuższego stania, chodzenia, dźwigania ciężarów. J. W. (1) ma kwalifikacje do wykonywania pracy umysłowej na kierowniczych stanowiskach, na których pracował przez długi okres. W ocenie organu rentowego, niezrozumiałe jest uznanie przez biegłych, że odwołujący się jest niezdolny do pracy na zajmowanych wcześniej stanowiskach, do których ma kwalifikacje, gdyż praca inspektora nadzoru budowlanego, kierownika grupy remontowo-budowlanej, specjalisty ds. budownictwa, inspektora ds. budownictwa ani praca zastępcy prezesa spółdzielni mieszkaniowej nie jest ciężką pracą fizyczną, wymagającą dźwigania ciężarów, długotrwałego chodzenia czy stania, ani – tym bardziej – pracy na wysokości. O częściowej niezdolności do pracy umysłowej, do której odwołujący się ma kwalifikacje, nie może świadczyć fakt, że w bliżej nieokreślonej przyszłości być może powinien poddać się zabiegowi protezoplastyki biodra prawego i zabiegom neurochirurgicznym. Gdyby tego typu zabiegi były uzasadnione stanem zdrowia odwołującego się, to zostałyby już na nie skierowane. Hipotetyczna konieczność poddania się takim zabiegom w przyszłości nie może być uznana za okoliczność uzasadniającą twierdzenie o niezdolności do pracy odwołującego się. Także stan psychiczny odwołującego się nie uzasadnia ustalenia częściowej niezdolności do pracy. Podane przez niego w wywiadzie objawy, jak też poczucie krzywdy z powodu utraty pracy, nie świadczą o tym, że nie jest on w stanie wykonywać pracy umysłowej, do której ma kwalifikacje i którą wcześniej wykonywał.

W wyniku zastrzeżeń organu rentowego Sąd dopuścił dowód z opinii kolejnego zespołu biegłych lekarzy sądowych z zakresu neurologii – dr. n. med. R. P., ortopedii – G. K., psychiatrii – dr. n. med. M. S., endokrynologii – dr. n. med. D. J. i alergologii – dr. n. med. A. W., którzy rozpoznali u odwołującego się: chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa, rwę kulszową lewostronną, organiczne zaburzenia nastroju w okresie niestabilnym, nadciśnienie tętnicze zredukowane, amputację urazową podudzia prawego zaopatrzone protezą PTP, podejrzenie artrozy stawów biodrowych, nieprawidłową tolerancję glukozy i objawy kontaktowego zapalenia skóry w obrębie kikutu w okresie remisji. Zaopiniowali, iż z przyczyn schorzeń o podłożu psychiatrycznym odwołujący się jest częściowo niezdolny do pracy od 14.01.2015 r. do 13.01.2016 r.

Pod względem neurologicznym biegli stwierdzili ograniczoną ruchomość kręgosłupa lędźwiowego, dodatnie objawy rozciągowe po stronie prawej przy kącie 50 stopni, ze wzmożonym napięciem mięśni przykręgosłupowych po stronie prawej. Nie stwierdzili natomiast objawów ubytkowych czuciowych, ani ruchowych. Potwierdzili występowanie objawów rwy kulszowej lewostronnej. Ostatecznie stwierdzili, iż pod względem schorzeń o podłożu neurologicznym, ich stopień nasilenia nie powoduje długotrwałej niezdolności do pracy. Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa jest schorzeniem przewlekłym, z okresami remisji i zaostrzeń, jednak w chwili opiniowania odwołujący się wymaga korekty leczenia farmakologicznego oraz okresowej rehabilitacji. Schorzenie to pozwala mu na pracę zgodnie z

poziomem posiadanych kwalifikacji. Stwierdzone schorzenia ortopedyczne oraz internistyczne również ich zdaniem nie powodują niezdolności do pracy. Natomiast stan psychiczny odwołującego się jest niestabilny, ponieważ utrzymują się u niego zaburzenia nastroju z myślami samobójczymi nie tylko związane z czynnikami reaktywnymi lecz i uwarunkowane zmianami organicznymi w OUN. Biegły lekarz psychiatra zgodził się z wnioskami i konkluzjami pierwszego zespołu biegłych lekarzy sądowych.

Odrębna opinię sporządziła również biegła lekarz sądowa z zakresu pulmonologii – dr med. A. D., która w trakcie badania odwołującego się i na podstawie zgromadzonej dokumentacji medycznej rozpoznała u niego astmę oskrzelową przewlekłą o przebiegu łagodnym i nadciśnienie tętnicze. Zaopiniowała, że z powodu schorzenia pulmonologicznego tj. astmy oskrzelowej nie stwierdza niezdolności do pracy. Wskazała, iż odwołujący się nie zgłasza duszności nocnych, nie wymagał doraźnej interwencji medycznej z powodu nasilonych duszności. Przebieg choroby zaporowej ma charakter przewlekły, łagodny, bez stosowania w leczeniu steroidów. Biegła wskazała, iż wieloletni przebieg astmy oskrzelowej doprowadził u odwołującego się do zmian w ocenie czynnościowej układu oddechowego, a dokuczliwym objawem pozostaje napadowy uporczywy kaszel.

W związku z kolejnymi zastrzeżeniami organu rentowego i wnioskiem o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu psychiatrii i psychologii, Sąd dopuścił dowód z kolejnej opinii biegłych lekarzy sądowych.

Samodzielną opinię sporządziła biegła z zakresu psychologii - J. A., która rozpoznała u odwołującego się zaburzenia depresyjne nawracające. Zaopiniowała, iż powodują one u częściową niezdolność do pracy zarobkowej od 14.01.2015 r. na okres dwóch lat. Biegła oceniła stan psychiczny odwołującego się jako niestabilny, gdyż ujawnia on myśli samobójcze z tendencją do realizacji. Biegła wskazała, iż nie przeprowadziła kompleksowych badań i testów, ponieważ odwołujący się nie miał ze sobą okularów korekcyjnych.

Natomiast we wspólnej opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu psychiatrii -E. P., medycyny pracy - M. W., ortopedii - C. K., rehabilitacji medycznej - M. K. i neurologii - dr. n. med. T. P. rozpoznano u odwołującego się: chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa odcinka C i L-S z przewlekłym zespołem bólowym bez cech podrażnienia korzeni nerwowych, stan po przebytej urazowej amputacji kończyn dolnej prawej na poziomie glikemii, astmę oskrzelową, nadciśnienie tętnicze i organiczne zaburzenie nastroju. Zaopiniowali, iż schorzenia psychiatryczne powodują u odwołującego się okresową częściową niezdolność do pracy od 10.10.2015 r. do 08.06.2016 r. W dacie badania tj. 09.11.2016 r. nie stwierdzili u niego niezdolności do pracy. Biegli wskazali, iż po znalezieniu pracy i jej rozpoczęciu stan psychiczny odwołującego się uległ poprawie i dlatego w okresie do momentu przyjęcia do pracy należało uznać go tylko za częściowo okresowo niezdolnego do pracy. Pozostałe natomiast schorzenia nie stanowią ograniczenia w wykonywaniu przez niego zatrudnienia zgodnie z poziomem posiadanych przez niego kwalifikacji.

Organ rentowy ponownie zgłosił zastrzeżenia do tych opinii, wnioskując o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii. W ocenie organu rentowego, opinia biegłego sądowego z zakresu psychologii może mieć wyłącznie charakter pomocniczy do opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii. Ustalenia zaś pozostałych biegłych sądowych, iż odwołujący się był częściowo niezdolny do pracy w okresie od 10.10.2015 r. do 8.06.2016 r. zostały dokonane niezgodnie z zasadami orzekania w przedmiocie niezdolności do pracy. W spornym okresie stan psychiczny odwołującego się był stabilny, nie zaistniały żadne nowe okoliczności skutkujące pogorszeniem ani poprawą stanu zdrowia odwołującego się w okresie, gdy był osobą bezrobotną ani, gdy znalazł nową pracę. Zdolność i niezdolność do pracy uzależnione są od stanu zdrowia ubezpieczonego, a nie od faktu utraty pracy, niemożności jej znalezienia lub uzyskania zatrudnienia.

Sąd ostatecznie oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych, gdyż uznał, iż przedmiot sprawy został wyjaśniony w wystarczającym stopniu, a zgłoszenie kolejnego wniosku służyło wyłącznie nieuzasadnionemu przedłużeniu postępowania w sprawie.

Sąd Okręgowy w sprawie III U 114/15 podzielił opinię pierwszego zespołu biegłych lekarzy sądowych, którzy stwierdzili u odwołującego się częściową niezdolność do pracy na okres jednego roku od grudnia 2014 r. Pominął natomiast inne opinie sporządzone w sprawie, w szczególności opinie wydane samodzielnie lub przy udziale biegłych lekarzy

sądowych z zakresu psychologii i psychiatrii. Biegli ci, co prawda orzekali o częściowej niezdolności do pracy u odwołującego, jednak były to opinie obarczone błędami we wnioskach oraz brakiem rzetelności.

Dokonując pełnej oceny całego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie III U 114/15, w oparciu o przepisy regulujące prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, Sąd ostatecznie doszedł do przekonania, iż miarodajną i w pełni wiarygodną opinią w sprawie była ta wydana przez pierwszy zespół biegłych lekarzy sądowych. Biegli ci ocenili stan zdrowia w okresie najkrótszym od wydania skarżonej decyzji. Ponadto podstawą ustalenia niezdolności był przebieg schorzeń kręgosłupa, które zostały przez biegłego neurologa w sposób szczegółowy i kompleksowy wyjaśnione i opisane. Połączenie dolegliwości neurologicznych i psychiatrycznych spowodowało orzeczenie o przywróceniu renty na okres jednego roku od ustania 30.11.2015 r. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

Wyrok w tej sprawie został zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 26.09.2017 r. w ten sposób, że prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznano J. W. (1) do 8.06.2016 r.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Apelacyjny wskazał w szczególności, iż na uwzględnienie zasługuje zarówno pierwsza z wydanych w sprawie opinii, według której wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy w okresie od 1 grudnia 2014 r. do grudnia 2015 r. z uwagi na schorzenia natury neurologicznej i ortopedycznej, jak też opinia ostatniego zespołu biegłych, z której wynika, że był on niezdolny do pracy ze względów psychiatrycznych również w późniejszym okresie, do 8 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że z opinii pierwszego zespołu biegłych lekarzy sądowych specjalistów z zakresu neurologii, kardiologii, psychiatrii, chorób wewnętrznych, pulmonologii i medycyny pracy, którzy uznali J. W. (1) za częściowo niezdolnego do pracy w okresie od grudnia 2014 r. do grudnia 2015 r. z uwagi na schorzenia neurologiczne: chorobę kręgosłupa, stawów biodrowych i pozostawanie w stanie po amputacji podudzia prawego, wynika w szczególności, iż opiniujący swoje konkluzje oparli między innymi na dokumentacji lekarskiej wytworzonej już po dacie wydania zaskarżonej przez wnioskodawcę decyzji ZUS z 14 stycznia 2015 r., o czym świadczy treść uzasadnienia tej opinii.

Należy tu przypomnieć, że wyrok w sprawie III U 114/15 ogłoszony został 29.12.2016 r. W ustawowym terminie obie strony wniosły o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. 25.01.2017 r. organ rentowy otrzymał odpis wyroku z uzasadnieniem. Ponieważ nie składał w tej sprawie apelacji, wyrok w części uwzględniającej roszczenie odwołującego uprawomocnił się 8.02.2017 r. J. W. (1) zaskarżył wyrok apelacją w części, w której nie przyznano mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 1.12.2015 r. do 8.06.2016 r.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje :**

Jak stanowi art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Wypłata odsetek uregulowana została w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 12, poz. 104). Dla oceny, czy zostały zachowane terminy przyznania i wypłaty świadczenia z tytułu częściowej niezdolności do pracy, należało odwołać się do art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną. Zgodnie z tym przepisem organ rentowy wydaje decyzję w sprawie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Z mocy ust. 2 tego przepisu, jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość,

organ rentowy dokonuje również wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1. Stosownie do treści art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Przepis art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej rozumiany w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy, jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji i nie jest zgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 11 września 2007 r., sygn. akt P 11/07-Dz.U. Nr 175, poz. 1235, OTK-A 2007)8)97). W uzasadnieniu tego wyroku Trybunał Konstytucyjny wskazał, że przez pojęcie „wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności” z art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Stąd też 30. dniowy termin na wydanie decyzji w sprawie świadczenia i jego wypłaty w razie, gdy prawo do świadczenia zostało ustalone przez sąd, powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu tylko wtedy, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za który odpowiada organ rentowy (np. błędna interpretacja przepisów, zaniechanie podjęcia określonych działań z urzędu, błędne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS w sprawie niezdolności do pracy), termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

Zgodnie z powołanym wyżej art. 85 ustawy systemowej, zasadą jest wypłata przez organ rentowy ustawowych odsetek określonych w przepisach prawa cywilnego, jeśli organ rentowy nie dokona wypłaty świadczenia w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych, a wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można mu było zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. Jeżeli zatem organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa, to ubezpieczonemu należą się odsetki liczne od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek, jeżeli niezbędne okoliczności faktyczne, uzasadniające nabycie prawa, zostały ustalone w postępowaniu przed tym organem, a odmowa przyznania świadczenia jest wynikiem błędu w wykładni lub/i zastosowaniu prawa materialnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7.10.2004 r., II UK 485/03).

W postępowaniu toczącym się pod sygn. akt III U 114/15, prawo do renty ubezpieczonego na dalszy okres zostało ustalone po długotrwałym postępowaniu przed Sądem Okręgowym, a następnie Apelacyjnym. W sprawie dopuszczano szereg dowodów z opinii biegłych lekarzy różnych specjalności (co opisano powyżej), a opinie te nie były jednoznaczne. Należy zauważyć, że opiniujący jako pierwszy zespół lekarzy uznał, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy z przyczyn neurologicznych i ortopedycznych, dysponował jednak dodatkową dokumentacją medyczną sporządzoną i przedłożoną przez odwołującego już po wydaniu decyzji odmownej. Kolejny opiniujący zespół biegłych lekarzy ustalił niezdolność do pracy z przyczyn psychiatrycznych, a odmiennie ocenił stan zdrowia z powodu schorzeń neurologicznych i ortopedycznych (brak niezdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami). Nie budzi wątpliwości, że w toku postępowania toczącego się na skutek odwołania ubezpieczonego od decyzji ZUS, biegli różnie oceniali jego stan zdrowia, mimo dysponowania taką samą dokumentacją. Również Sądy: Okręgowy i Apelacyjny, różnie oceniły sporządzone przez biegłych opinie. W świetle tych okoliczności, dokonanie w postępowaniu przed organem rentowym odmiennej oceny stanu zdrowia ubezpieczonego, nie można uznać za błąd organu rentowego, gdyż ocena niezdolności do pracy ubezpieczonego nie była jednoznaczna, także w toku postępowania przed organem

odwoławczym. W związku z tym, zdaniem Sądu, organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (art. 118 ust. 1 a ustawy).

Należy wskazać w tym miejscu na stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z 24 marca 2011 r., sygn. akt I UZP 2/11, że brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Nie zmienia to jednak oceny Sądu, że odsetki za okres od wydania decyzji z 14.01.2015 r. o odmowie prawa do renty nie są należne.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, z mocy art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. orzekł, jak w wyroku pkt 2.

Istotną w zakresie żądania odsetek jest też podnoszona przez odwołującego okoliczność, że zaskarżył apelacją wyrok w sprawie III U 114/15 tylko w części. Nie kwestionował przyznanego mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1.12.2014 r. do 30.11.2015 r. Wyroku w tym zakresie nie zaskarżył też organ rentowy, stał się on prawomocny w tej części 8.02.2017 r. i podlegał wykonaniu w terminie określonym przepisem art.118 ustawy emerytalnej.

Odsetki w sprawach świadczeń emerytalno-rentowych są naliczane w trybie określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 12, poz. 104). Przepis § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia stanowi, że odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5. Przepis § 3 wskazuje natomiast, że ustalenie należnych do wypłaty odsetek oblicza się przez pomnożenie kwoty opóźnionego świadczenia przez liczbę dni opóźnienia i przez roczną stopę procentową odsetek oraz przez podzielenie tego iloczynu przez 365.

Termin przyznania świadczenia pieniężnego z ubezpieczeń społecznych, jakim jest świadczenie rentowe, określa art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który stanowi, iż organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni (art.118 ust.5). W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (art. 118 ust. 1 a ustawy).

W ocenie Sądu, organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewykonanie w terminie orzeczenia przyznającego odwołującemu prawo do renty na okres od 1.12.2014 r. do 30.11.2015 r. Przy dołożeniu należytej staranności, po upływie terminu na złożenie apelacji, powinien on zażądać z Sądu odpisu wyroku z 29.12.2016 r., prawomocnego w niezaskarżonej części i w terminie wynikającym ze wskazanych przepisów wydać stosowną decyzję i wypłacić należne świadczenie. Wypłata należności powinna nastąpić nie później niż 25.03.2017 r., gdyż wyrok uprawomocnił się 8.02.2017 r., termin na wydanie decyzji upłynął 8.03.2017 r., a termin płatności świadczenia ustalono na 25. dnia każdego kolejnego miesiąca.

W świetle powyższego, na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. orzeczono jak w pkt. 1. wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ( Dz. U. z 2015 r. poz.1800 ze zm.).